

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.12.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 17.11.2021, 16

Põllumajandusloomade aretuse seadus

Vastu võetud 12.12.2018

[RT I, 28.12.2018, 35](#)

jõustumine 01.01.2019

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine 10.06.2020	Avaldamine RT I, 01.07.2020, 1	Jõustumine 01.01.2021; seaduse tekstis asendatud sõnad „Veterinaar- ja Toiduamet” sõnadega „Põllumajandus- ja Toiduamet” vastavas käändes. 01.12.2021
27.10.2021	RT I, 17.11.2021, 1	

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Käesolev seadus reguleerib põllumajandusloomade aretust ulatuses, mis on vajalik asjakohaste Euroopa Liidu õigusaktide rakendamiseks, ning ulatuses, mis ei ole reguleeritud asjakohaste Euroopa Liidu õigusaktidega.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 tõupuhaste aretusloomade, ristandaretussigade ja nende aretusmaterjali aretuse, turustamise ning nende liitu sissetoomise suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 652/2014, nõukogu direktiive 89/608/EMÜ ja 90/425/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks teatavad õigusaktid tõuaretuse valdkonnas (tõuaretuse määrus) (ELT L 171, 29.06.2016, lk 66–143), artikli 2 punkti 1 tähenduses loomade ning ohustatud tõugu põllumajanduslindude (edaspidi koos *põllumajandusloom*) aretuse suhtes.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Tõug ja tõunimetus

(1) Tõul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 artikli 2 tähenduses on nimetus (edaspidi *tõunimetus*), mis erineb teistest kasutatavatest tõunimetustest ja registreeritud kaubamärkidest või tootenimetustest.

(2) Kui tõusiseselt on looma omaduste alusel eristatud kaks või enam erineva aretuseesmärgiga aretussuunda, moodustavad need igaüks eraldi alampopulatsiooni. Igal sellisel alampopulatsioonil on eristatav nimetus, mis lisatakse põlvnemist tõendaval dokumendil tõunimetuse järele või sellele järgnevale reale.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 artikli 2 tähenduses tõu määratlust kohaldatakse ka ohustatud tõugu põllumajanduslindude suhtes.

§ 3. Ohustatud tõug

(1) Tõug või eristatud osa ühte tõugu kuuluvate loomade populatsioonist loetakse ohustatuks, kui aretuses kasutatavate emasloomade arv on alla tuhande või isasloomade arv alla kahekümne ja emaslindude arv alla kümne tuhande või isaslindude arv alla tuhande (edaspidi *ohustatud tõug*).

(2) Ohustatud tõugude loetelu kehtestab **valdkonna eest vastutav minister** määrusega.

(3) Ohustatud tõugude loetellu kantakse:

1) põllumajanduslooma tõug, mille ajalooline Eesti päritolu ja populatsiooni olemasolu on teaduslikult tõendatud;

2) kohalik põllumajanduslooma tõug või tõu alampopulatsioon, mille aretus Eestis on kestnud veiste ja hobuslaste puhul vähemalt 50 aastat ning sigade, kitsede ja lammaste puhul vähemalt 30 aastat.

(4) Ohustatud tõugu põllumajanduslooma aretuses tohib kasutada üksnes sama tõugu põllumajanduslooma, või kui tõusiseselt on moodustatud mitu alampopulatsiooni, siis sama tõu samasse alampopulatsiooni kuuluvat põllumajanduslooma ning nende spermat, munarakku ja embrüot (edaspidi *aretusmaterjal*).

(5) Ohustatud tõugu põllumajanduslooma aretuses tohib aretusprogrammis ettenähtud teist tõugu põllumajanduslooma aretusmaterjali kasutada üksnes teaduslikult tõendatud juhul ühekordsel ristamisel sugulusaretuse vältimiseks.

§ 4. Pädev asutus

Pädev asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 artikli 2 punkti 8 tähenduses on Põllumajandus- ja Toiduamet.

2. peatükk

Tegevusluba ja aretusprogramm

§ 5. Tegevusluba

(1) Tõupuhaste veiste, sigade, lammaste, kitsede, hobuslaste ja ohustatud põllumajanduslindude aretusega tegeleva isikul, kes soovib tegutseda aretusühinguna Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 artikli 2 punkti 5 tähenduses, peab olema põllumajandusloomade aretuse tegevusluba (edaspidi *tegevusluba*).

(2) Ristandaretussigade aretusega tegeleva isikul, kes soovib tegutseda aretusettevõtjana Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 artikli 2 punkti 6 tähenduses, peab olema tegevusluba.

(3) Lisaks tegevusloale peab aretusühingul ja aretusettevõtjal põllumajandusloomade aretusega tegelemiseks olema Põllumajandus- ja Toiduameti heaks kiidetud aretusprogramm Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 artikli 2 punkti 26 tähenduses. Iga järgmise aretusprogrammi puhul ei pea tegevusluba taotlema.

§ 6. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa taotluse lahendab Põllumajandus- ja Toiduamet tegevusloa andmise või andmisest keeldumisega 60 päeva jooksul taotluse esitamisest arvates.

(2) Tegevusloa taotluses esitatakse lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõikes 2 sätestatud andmetele Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 artikli 4 lõikes 3 sätestatud andmed ja samas lõikes sätestatud nõuetele vastavust tõendavad dokumendid.

(3) Koos tegevusloa taotlusega esitatakse ka vähemalt üks käesoleva seaduse § 10 kohane aretusprogrammi heakskiitmise taotlus.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed kantakse põllumajandusloomade registrisse.
[RT I, 17.11.2021, 1- jõust. 01.12.2021]

(5) Taotleja ei tasu käesoleva seaduse §-s 5 nimetatud tegevusloa taotluse lahendamise eest riigilõivu.

§ 7. Tegevusloa kontrolliese

Tegevusloa saamiseks peavad aretusühing ja aretusettevõtja ning nende kavandatav aretustegevus vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012 artikli 4 lõikes 3 sätestatud nõuetele.

§ 8. Aretusprogrammi kohustus

(1) Aretusühingul ja aretusettevõtjal peab põllumajandusloomade aretusega tegelemiseks olema lisaks tegevusloale Põllumajandus- ja Toiduameti heaks kiidetud aretusprogramm, millele nende tegevus peab vastama.

(2) Kui tõusiseselt on eristatud käesoleva seaduse § 2 lõike 2 kohaselt mitu alampopulatsiooni, peab iga alampopulatsiooni kohta olema selle aretuseesmärgile vastav aretusprogramm.